

LA GARRIGA RURAL: A L'OMBRA DEL MODERNISME?
Projecte per posar en valor la història, el patrimoni
i els espais de la Garriga rural
Resum operatiu del projecte

Enric Costa Argemí
Àrea de Patrimoni
Octubre 2012

ÍNDEX

1. Presentació	3
2. Finalitats	4
• A l'ombra del Modernisme?	4
• La Garriga rural, realitat del passat i opció de futur	4
3. Diagnòstic	7
4. La definició del projecte	10
4.1 Públic destinatari	10
4.2 Objectius	10
• Objectius generals	10
• Objectius específics	10
• Objectius interns de l'organització	12
4.3 Continguts	12
4.4 Estratègies	13
4.5 Activitats	14
• Activitats principals	14
• Activitats complementàries	16
5. La producció del projecte	19
5.1 Planificació	19
5.2 Estructura organitzativa i de recursos humans	20
• L'organització del projecte dins de l'Ajuntament	20
• La comissió assessora	22
5.3 Gestió econòmica	23
5.4 Avaluació	24
6. Bibliografia	26
7. Espais web consultats	28

1. PRESENTACIÓ

La Garriga és un poble i ocupa un territori que han viscut de i per a l'agricultura durant molts segles. Són les necessitats i els ritmes de vida i de treball de l'agricultura els que han anat configurant al llarg de centenars d'anys el territori, l'urbanisme, els paisatges i la societat garriguenca.

Tanmateix, l'agricultura en sí, però també els reflexos d'aquella societat rural formada durant tant de temps, han desaparegut o han quedat invisibilitzats quasi completament a la Garriga. Com a quasi tot arreu a les nostres societats urbanes occidentals, però potser a la Garriga encara amb més intensitat. Un procés d'encara no 150 anys, que arrenca amb el declivi del camp coincidint amb la industrialització del segle XIX, i amb el sorgiment d'una nova classe social, la burgesia, i del fenomen de l'estiueig, ha pràcticament esborrat les traces de 2.000 anys d'història.

Perquè a més, a la Garriga, malgrat la notable presència de persones dedicades a recuperar la història del poble, no ha sorgit tampoc una tradició investigadora moderna, que hagi avaluat el conjunt de la història del poble sense prejudicis de classe ni visions fragmentàries.

Però som a temps encara de recuperar aquestes històries, aquests patrimonis, aquests paisatges i, fins i tot, aquestes persones que puguin explicar-nos la Garriga rural? O ens hem de conformar amb només allò que hagi pogut sobreviure a l'allargada ombra del Modernisme? I, més enllà del passat rural de la Garriga, té sentit recuperar coneixements, maneres de fer i de produir i d'altres elements de la Garriga rural per al municipi actual?

Amb aquest projecte, l'Ajuntament de la Garriga vol assentar les bases mínimes –des del punt de vista de la recerca, de la sistematització de materials, de la socialització del coneixement i la cultura i de la creació de productes- per tal que la Garriga rural sigui tinguda en compte a partir d'ara, tant pel seu pes històric com pel que podria o hauria de tenir en un futur força proper.

2. FINALITATS

A l'ombra del Modernisme?

La Garriga es va convertir entre el darrer quart del segle XIX i la guerra civil espanyola en un poble abocat i dedicat a l'estiueig de la burgesia de Barcelona. Les bones comunicacions, el bon clima i, sobretot, l'aigua termal i l'explotació que en va fer el Balneari Blancafort, van convertir un poble fins aleshores bàsicament pagès, en una vila d'estiueig, on ràpidament l'eixample d'estiueig va ser més gran que el nucli antic, i on els serveis van començar a passar per davant de l'agricultura. Els interessos econòmics, les modes estètiques i la força dels costums burgesos van fer que, ràpidament, els espais, les modes i les formes de vida i de gestió del territori heretades de segles de lenta evolució anessin desapareixent, en un procés que, és clar, encara ha estat més ràpid, intens i general a la segona meitat del segle XX i al que portem del XXI.

Es podria dir que, a la Garriga, l'ombra allargada del Modernisme ha passat per sobre d'una història, un patrimoni i uns espais rurals que, o bé han desaparegut, o bé han restat oblidats. En un moment de crisi socioeconòmica i dels valors que han prevalgut per sobre de qualsevol altra consideració en el desenvolupament del darrer segle; en un temps en què, per convenciment o per obligació, hi ha un cert retorn a les idees o les pràctiques relacionades amb la "ruralitat"; en la darrera oportunitat de preservar i posar en valor les restes del patrimoni i la memòria viva d'unes formes de vida centenàries... és el moment de tornar a la llum aquella Garriga que, en 100 anys, quasi ha desaparegut.

La Garriga rural, realitat del passat i opció de futur

I per què?

La finalitat d'aquest projecte és investigar, difondre, posar en valor i activar la història, el patrimoni i els espais rurals de la Garriga, tant els històrics, com els actuals, entre tota la població del municipi i els i les visitants.

Una realitat del passat i també una opció de futur

Posar a l'abast de la població el coneixement, els valors i les possibilitats de la història, els patrimonis i els espais de la Garriga rural pot contribuir significativament en diversos àmbits de desenvolupament -personal, col·lectiu i territorial-. Pot, per tant, i a banda dels evidents valors de desenvolupament cultural, generar sinèrgies en diversos espais i sectors socials, i en i amb diversos sectors econòmics. Més en detall, aquests són alguns dels principals arguments que recolzen la posada en marxa del projecte:

- Des del mateix moment en què va començar l'auge de l'estiueig burgès a la Garriga, els espais, les construccions i les formes de vida rural van quedar en segon terme, davant de models que es consideraven superiors. L'única obra d'història general

editada sobre la Garriga, escrita als anys 50 del segle XX, de fet, parla de l'època d'or del municipi referint-se a aquests anys. Fins i tot, els i les garriguenques van refer en gran part les seves cases de poble segons les modes estètiques sobrevingudes. El projecte estimularà una visió de la Garriga rural que permetrà la seva posada en valor, contextualitzant-la i posant-la al lloc decisiu que li correspon, i deixant de banda el tractament ideològic classista i discriminatori que ha rebut al llarg del temps.

- Fins l'any 1875, l'evolució urbanística de la Garriga havia estat pausada, amb un creixement lent i compacte. Les primeres referències de la Garriga daten del segle X, però ja des d'època romana tenim força dades de l'ocupació rural i la gestió del territori que més endavant seria la Garriga. Aquesta lenta i inexorable creació d'espais, patrimonis i formes de vida, al llarg de 2.000 anys, forma part necessària i irrenunciable de la història de la Garriga, i cal recuperar-la.
- Tots els programes de difusió i posada en valor del patrimoni de la Garriga desenvolupats per l'Ajuntament des de l'any 2004, també amb voluntat de desenvolupament turístic, inclouen la globalitat d'elements patrimonials i històrics d'interès, donant rellevància a la Garriga rural.
- En els darrers anys, l'opinió generalitzada torna a tenir en compte el manteniment dels espais rurals i naturals com a essencial i necessari. Aquesta qüestió s'ha començat també a reflectir a les normatives i legislacions locals i supralocals. A la Garriga, el procés participatiu per redactar l'Agenda 21 local, que va ser assumit unitàriament pel Ple municipal, va definir com a prioritàries diverses accions en aquest sentit.
- L'actual situació de crisi socioeconòmica està provocant un cert retorn a la "ruralitat", fugint de models de desenvolupament –també personal- que ja no funcionen. El projecte ha de permetre identificar i impulsar les potencialitats de desenvolupament socioeconòmic que, en aquest sentit, poden oferir els espais rurals i l'herència de segles d'història, així com fomentar iniciatives congruents amb aquestes voluntats que ja ara estan sortint de la societat.

El naixement del projecte "La Garriga rural: a l'ombra del Modernisme?" se sosté i es recolza en aquest argumentari, i es deu a la ferma voluntat de l'Àrea de Patrimoni de l'Ajuntament de la Garriga de posar en valor el patrimoni, la història i els paisatges vinculats a la gestió, les formes de vida i l'explotació tradicionals del territori.

Els espais i el patrimoni rurals, una realitat que creix

Feliçment va quedant enrere la visió dels espais rurals com "la resta", com allò que no serveix per a res, que és una molèstia. Una realitat que es reflectia en les planificacions territorials en negatiu: són els "espais no urbanitzables" dels plans urbanístics. El nou Pla Territorial Metropolità de Barcelona, ja els qualifica en positiu, dins del sistema d'espais oberts¹, i també

¹ Veure el text corresponent del PTMB als annexos del projecte.

són espais i patrimonis valorats i tinguts en compte a les cartes del paisatge² impulsades per la Generalitat.

També els catàlegs de protecció del patrimoni municipals, cada vegada més, es redacten amb un esperit integrador i amb una visió global i integral del patrimoni i el territori. Així, a la Garriga, aquest document es va redactar sota el nom de Pla especial de protecció i actuació del patrimoni arquitectònic, arqueològic, urbanístic i paisatgístic del municipi de la Garriga.

I també són nombroses les iniciatives que, des de la societat civil i des d'institucions acadèmiques s'estan impulsant per tal que les administracions tinguin en compte i fomentin la preservació dels espais, les pràctiques i els patrimonis rurals. En aquest sentit, per exemple, al Vallès és del tot remarcable la tasca del col·lectiu ADENC, que entre moltes altres coses, ha vetllat des de fa anys per definir, documentar, fomentar i impulsar la protecció i posada en valor de vies verdes que incloguessin els espais rurals preservats a la comarca, i fins i tot, específicament, per la creació d'un "Parc Agrícola del Vallès"³, que protegís i gestionés els espais naturals de la comarca.

O recentment, la creació del grup "Llavors Orientals" que, agrupant principalment pagesos - molts aficionats-, investiga i fomenta la recuperació de llavors antigues i autòctones, que estaven desapareixent a causa de l'estandarització dels cultius fomentada per l'agricultura industrial.

² Als annexos, les referències de les cartes del paisatge.

³ <http://adenc.cat/campanya/parc-agricola-del-valles-pav>. Als annexos, es pot consultar un text de presentació de la proposta del Parc Agrícola del Vallès.

3. DIAGNÒSTIC

La Garriga rural, la seva història, el seu patrimoni i els seus espais, són un terreny poc explorat i conegut. De fet, si fem un primer anàlisi superficial del que són avui la Garriga i els seus habitants, gairebé es podria dir que la Garriga rural ha desaparegut. Poques són les construccions, pocs són els espais i poques són les persones que, a primer cop d'ull, podríem vincular amb la Garriga pagesa.

No obstant, quan aprofundim una mica més, de seguida ens adonem que segles i segles de lenta evolució, de viure i treballar al ritme de les estacions, no es poden esborrar de les pedres, ni dels paisatges –urbans o oberts-, ni de les memòries així com així. I podem trobar traces del poble rural a l'estructura urbana de la Garriga, a quasi tots els seus carrers i en bona part de les construccions del nucli antic, però també trobem encara espais rurals de qualitat, alguns en producció, i paisatges i entorns en constant canvi, que conserven físicament la memòria de tot allò que hi ha anat passant... I fins i tot encara trobem persones que van viure els darrers anys d'aquell ritme de vida que ja anava desapareixent i que en conserven la memòria viva.

Tots aquests elements només han estat tímidament investigats i posats en valor en diversos projectes, normalment molt modestos, i sovint inacabats, engegats, la major part, en els darrers deu anys. És per aquest motiu que un projecte com el nostre pot partir d'alguns treballs ja començats, aprofitant-ne a vegades les línies de treball, i d'altres vegades els resultats que van obtenir, però alhora té un gran camp per córrer, àmplies possibilitats de desenvolupament. Això pot ser també un perill per al projecte: caldrà acotar molt bé els àmbits de treball i els objectius a aconseguir. Aquest darrer extrem és especialment important en un projecte que, malgrat partir de l'àmbit del patrimoni cultural, té nombrosos lligams i derivacions cap a d'altres sectors de treball, que sens dubte l'enriqueixen, però que també podrien fer-lo perdre o diluir en horitzons i propostes massa agosarades i àmplies. En aquest sentit, cal mantenir les propostes d'actuació directa del projecte en el marc de la gestió cultural, si bé també serà important tenir en compte i treballar conjuntament amb els diversos sectors que, d'una manera o altra, mantenen lligams amb la gestió actual del territori i dels espais rurals, de manera que les propostes, informacions i accions sorgides del projecte puguin tenir-hi repercussió.

Aquests diversos factors que poden ser alhora favorables o negatius –ja hem dit que es tracta d'un patrimoni molt malmès i oblidat, però també poc estudiat i per tant amb moltes possibilitats-, també hi són presents quan analitzem la cojuntura actual. És un moment d'oportunitats, ja que el marc de crisi està fent replantejar els models de desenvolupament presents fins al moment, i tant des de les institucions i l'àmbit de la gestió territorial, com les persones per sí mateixes, estan tornant a valorar els espais rurals *per se*, per la seva importància com a espais productius de proximitat, però també com a entorns de qualitat i paisatges amb valor. I darrerament aquest extrem es reflecteix també en els moviments socials i la preocupació de la població local per l'entorn natural, en les línies d'ajuda que les

administracions supramunicipals han anat convocant per a projectes d'aquest tipus, o fins i tot en els resultats sorgits de planificacions territorials a nivell supracomarcal –el Pla Territorial Metropolità de Barcelona-, o en les planificacions estratègiques locals –l'Agenda 21 de la Garriga, per exemple-.

Però no hi ha dubte que, al mateix temps, es tracta d'un moment de crisi econòmica, on la possibilitat d'aconseguir recursos econòmics és inferior i on, fins i tot, un projecte d'aquest tipus corre el perill de ser considerat una despesa supèrflua. Cal remarcar que, malgrat la creixent preocupació i valoració pels espais i el patrimoni rural, no es tracta d'un projecte sorgit des de la societat, sinó que més aviat és el fruit de diverses línies de treball engegades des de l'Ajuntament en els darrers anys i d'una voluntat política de recuperar referents històrics garriguencs. Una de les tasques del projecte ha de ser, doncs, buscar la implicació de la població en el projecte i no conformar-se amb un simple caràcter institucional del mateix.

Aquesta tasca de definició d'un bon projecte, de treballar en una bona planificació, serà essencial per a l'èxit de la proposta. I és que en bona part aquest èxit dependrà de la capacitat de treball, d'actuar coordinadament i amb entusiasme, d'un equip de treball format principalment per personal tècnic municipal, jove i ben preparat, però en una situació organitzativa i laboral precària. En tots els aspectes tractats, però especialment en aquest, el factor temps hi juga a favor: la planificació amb prou temps i la possibilitat de desenvolupar el projecte al llarg de tot l'any 2013 i part del 2012 i el 2014 –tres exercicis pressupostaris diferents-, pot facilitar la tasca política de donar prioritat a aquest projecte i d'aconseguir que les persones que formen l'equip de treball puguin treballar a gust, amb recursos i amb la motivació necessària per tirar-lo endavant. La recent reorganització de l'organigrama municipal, si es duu a terme de manera efectiva, pot ajudar-hi.

Punts forts			Punts dèbils		
<i>Punt fort</i>	<i>Raó</i>	<i>Aprofitament</i>	<i>Punt dèbil</i>	<i>Raó</i>	<i>Solució</i>
Història i patrimoni inexplorats.	Poca atenció des del segle XIX a la Garriga rural.	Moltes possibilitats per les accions i resultats novedosos.	Història i patrimoni inexplorats.	Oblit i feblesa del coneixement i les restes patrimonials conservades.	Recuperar de manera significativa i rellevant història i patrimoni.
Vinculació de la temàtica amb àmbits més enllà de la gestió cultural.	La Garriga rural té lligams amb el territori, el patrimoni, la història, la societat...	Enriquiment del projecte i dels resultats que se'n poden obtenir.	Vinculació de la temàtica amb àmbits més enllà de la gestió cultural.	La Garriga rural té lligams amb el territori, el patrimoni, la història, la societat...	Centrar les accions en l'àmbit de la gestió cultural per evitar la dispersió.
Bona valoració dels espais rurals i naturals amb la crisi.	Nous models de creixement, i recuperació i nous usos pels espais rurals.	Bona predisposició social i institucional.	Cojuntura de crisi actual.	Poca predisposició a tirar endavant projectes culturals.	Crear nous models de desenvolupament i d'enriquiment col·lectiu i personal.
Bon equip professional i temps suficient per a la planificació.	Equip tècnic jove i preparat i planificació a més de 2 anys vista.	Motivació de l'equip de treball i capacitat de recórrer a 3 exercicis pressupostaris.	Poc hàbit de treball planificat i transversal.	L'organització de treball de l'Ajuntament no era per projectes.	Motivar el personal i l'estructura amb uns objectius comuns i assolibles.

El projecte “La Garriga rural: a l'ombra del Modernisme?” ha d'aprofitar els diversos camins que, encara que sovint no coordinats i sorgits des de substrats molt diversos, porten cap a una revalorització i una revitalització d'uns espais rurals que ens han de fer redescobrir patrimonis i històries mig abandonades, però que també ens han de fer recuperar vells coneixements i redefinir, d'aquesta manera, els nostres entorns i paisatges i, per què no, replantejar-nos formes de vida, de treball, de relació amb el nostre entorn, que ens han portat cap a un present, si més no, molt qüestionable. Més enllà de l'objectiu de recuperar, posar en valor i activar tot allò relacionat amb el passat rural de la Garriga, doncs, el projecte té l'oportunitat i ha de proposar-se remoure i desvetllar consciències, a tots els nivells.

4. LA DEFINICIÓ DEL PROJECTE

4.1. PÚBLIC DESTINATARI

El projecte de posada en valor de la Garriga rural té quatre perfils diferents de públic destinatari, als quals caldrà arribar per mitjà de les estratègies i activitats adequades. Els quatre perfils específics de públic als quals es proposa especialment adreçar el projecte són els següents:

- **Persones entre 30 i 60 anys nascudes fora de la Garriga però a l'Estat espanyol**
- **Persones entre 30 i 60 anys nascudes a la Garriga**
- **Persones de més de 60 anys**
- **Visitants de turisme cultural de la Garriga**

4.2. OBJECTIUS

“La Garriga rural: a l'ombra del Modernisme?” és un projecte amb uns objectius generals, que tenen la voluntat d'orientar la finalitat del projecte, i que es concreten, a la seva vegada, amb uns objectius específics, que han de permetre determinar després les accions que es duren a terme. Tot i que el projecte, en funció del seu desenvolupament, pot tenir continuïtat posteriorment, amb nous objectius, per a aquesta primera fase s'ha plantejat una duració de dos anys, que inclou el segon semestre de l'any 2012, tot el 2013 i el primer semestre de 2014.

Objectius generals

- Millorar el coneixement i la investigació històriques sobre la Garriga com a poble rural.
- Posar en valor i difondre els espais i el patrimoni rurals històrics i, especialment, aquells que estiguin en funcionament en l'actualitat.

Objectius específics

- Recuperar la memòria i les vivències relacionades amb la Garriga rural de les persones grans del municipi per mitjà d'entrevistes i fer-les accessibles a través de la xarxa i en format audiovisual.
-Avaluació: Anàlisi del nombre de persones grans entrevistades de les quals s'hagin fet accessibles les seves memòries en relació al nombre total de persones susceptibles d'aportar informació. Es consideraria òptima una xifra de 25 persones.
Nombre i tipus de visites a l'espai web utilitzat per difondre aquesta memòria durant el primer any d'existència del mateix. Seria bona una xifra de 500 visites, malgrat que caldria valorar-les qualitativament en funció del temps de durada de la visita, el nombre d'entrevistes consultades...

Nombre d'unitats venudes del producte audiovisual que sorgeixi del projecte. Una bona xifra seria la de 500 durant el primer any de venda.

- Activar la recerca històrica acadèmica sobre la Garriga rural, per tal de generar una nova síntesi històrica del poble i fomentar els treballs de recerca sobre el tema als instituts d'educació secundària.

-Avaluació: Es mesurarà el nombre de treballs de recerca relacionats amb la Garriga rural que es realitzin als instituts del poble. L'objectiu és aconseguir 10 treballs de recerca a l'entorn de la temàtica en els dos anys de durada del projecte.

Nombre d'unitats venudes de la nova síntesi històrica de la Garriga. Una bona xifra seria la de 200 durant el primer any de venda.

- Millorar l'oferta de turisme cultural i de posada en valor del patrimoni de la Garriga amb la inclusió de propostes específicament relacionades amb el patrimoni rural que completin la xarxa d'itineraris.

-Avaluació: S'analitzarà des d'un punt de vista qualitatiu la posada en marxa de productes de turisme cultural/patrimonial en el context de les propostes del centre de visitants de la Garriga, en relació a l'oferta actual de l'equipament.

Es comptabilitzarà el nombre de persones que facin un ús regulat d'aquests nous productes. 200 persones en el primer any d'oferta de cadascun dels productes seria una xifra positiva.

També, quantitativament i qualitativa, s'analitzarà la inclusió d'aspectes relacionats amb la Garriga rural en les propostes que realitzin les empreses de serveis privades, en relació al moment actual.

Es realitzarà una enquesta per determinar els interessos i les valoracions de les persones usuàries respecte d'aquests nous serveis.

- Fomentar el coneixement de la importància del treball pagès per a la producció d'aliments de proximitat però també per a la configuració de paisatges i de patrimonis, i dels processos de treball al camp.

-Avaluació: Nombre de participants total a les activitats del projecte i participació dels segments de públic objectiu en relació al total.

Enquesta a l'inici i al final del projecte, destinada a conèixer la valoració de la Garriga rural per part de la població i les persones visitants: tant la seva valoració del patrimoni, els paisatges i espais en relació amb la resta, com el seu coneixement real, com el coneixement dels productes locals i el seu consum, com el seu coneixement del projecte i les seves activitats.

Objectius interns de l'organització

- Aconseguir dur a terme satisfactòriament, de manera coordinada i transversal el projecte, per tal de demostrar a la pròpia institució la bondat i els avantatges de treballar pautadament per projectes.

-Avaluació: Anàlisi interna dels resultats del projecte i posada en comú de les experiències. Nombre d'hores dedicades per part del personal. Es consideraria òptima una xifra que no superi el 5% de l'horari laboral anual de l'equip de treball, excepte en el cas del tècnic de patrimoni (15%).

Grau de compliment dels resultats i dels objectius específics del projecte.

Anàlisi del compliment dels cronogrames i de les previsions pressupostàries.

4.3. CONTINGUTS

Tenint en compte la finalitat del projecte, els seus objectius i els públics als quals vol dirigir-se, s'han definit una sèrie de temes que han d'esdevenir els continguts estructurals del projecte, aquells sobre els quals gravitaran les seves propostes.

- La història de la Garriga fins a l'actualitat, partint de la investigació històrica pròpiament dita i arribant fins els records i les vivències de les persones d'avançada edat del municipi. El tractament integral de la informació històrica de la Garriga, conjuntament amb aquelles informacions sorgides directament de la memòria de la gent i de la transmissió directa de coneixements entre generacions, han de provocar l'interès per part dels grups de població objectius.
- Els patrimonis construïts i/o tangibles relacionats amb la Garriga rural. Aquest patrimoni, les formes del qual han estat sovint etiquetades de patrimoni etnològic, és la plasmació més evident de la intensa activitat rural de la Garriga al llarg dels segles.
- Els paisatges urbans i rurals i els entorns naturals humanitzats de la Garriga. Els paisatges, els històrics i els actuals, com a exemples o conseqüències directes de les relacions que els homes i les dones de la Garriga han establert amb els recursos i l'entorn natural del poble, han de formar part essencial dels continguts del projecte.
- El treball rural, els seus processos i necessitats. L'estudi i la difusió del treball al camp, al llarg de la història i actualment, han de mostrar la contemporaneïtat de la Garriga rural i les possibilitats i oportunitats que, en tots els sentits –cultural, esportiu, econòmic...-, ofereix per a la vida del segle XXI.

4.4. ESTRATÈGIES

El coneixement, la difusió i la posada en valor de la història i el patrimoni rurals entre sectors amplis de la població no és una tasca senzilla, i requereix necessàriament decidir amb anterioritat quins són els millors camins, les millors estratègies que permetin apropar-nos a la consecució dels objectius marcats.

A l'hora de definir les activitats, doncs, serà necessari tenir en compte les estratègies que proposem a continuació:

- Involucrant en el projecte i en l'obtenció d'informació i dades històriques persones d'avançada edat del poble. Fent-ho d'aquesta manera, a més d'obtenir dades estrictament necessàries per als continguts del projecte, aconseguirem que aquestes persones i les seves famílies també se'n sentin seu, de manera que hi facilitem la participació de dos dels grups objectiu del mateix.
- Fent accessibles els continguts generats pel projecte a través del web del Centre de Documentació Històrica de la Garriga, per tal de generar i socialitzar coneixement i incentivar les línies d'investigació en aquests camps.
- Creant productes audiovisuals que puguin tenir una difusió massiva a nivell local, de manera que fem accessible el coneixement sobre la Garriga rural a àmplies capes de la població.
- Accedint a mares i pares a través dels seus fills i filles i utilitzant, a tal efecte, l'escola. La implicació de l'escola en el projecte i la realització d'activitats en relació al patrimoni i els espais rurals per part de la mainada pot fer que després aquesta empenyi els seus pares cap a aquests mateixos llocs.
- Realitzant activitats pensades per a famílies amb fills, per tal de facilitar-hi l'assistència i participació del grup de gent entre els 30 i els 60 anys.
- Relligant les activitats i els continguts amb la Garriga actual i amb el moment de crisi socioeconòmica i de valors que estem vivint a la societat occidental. L'observació de la Garriga rural –amb tots els seus matisos- com quelcom proper i que també té coses a dir al segle XXI, pot ajudar a eliminar certs prejudicis i a facilitar la participació i una visió des de noves perspectives per part del grup de públic objectiu de 30 a 60 anys.
- Treballant conjuntament amb les persones que, professionalment o no, segueixen mantenint en funcionament i producció diversos espais rurals del municipi, i implicant-los en l'organització i la realització d'activitats.
- Creant els marcs de treball necessaris per tal de fomentar línies de treball a l'entorn de la història de la Garriga rural per part dels i les investigadors professionals vinculats al territori.
- Involucrant en el projecte entitats i persones especialment sensibilitzades i interessades en la temàtica per tal d'ajudar a dur a terme activitats concretes i per

col·laborar en la identificació del patrimoni construït d'interès i les seves possibilitats, a través de la creació d'una comissió de seguiment i assessorament.

- Utilitzant les entitats i la xarxa social generada al seu entorn per ajudar a la comunicació i la socialització del projecte, els productes que generi i les seves activitats.
- Millorant i singularitzant la presència de la Garriga rural als espais web de difusió turística del municipi, per ampliar l'espectre dels mateixos i la imatge que la Garriga ofereix al món.
- Realitzant reunions regulars de coordinació i avaluació parcial de l'evolució del projecte per part de l'equip de treball, i rectificat i millorant sobre la marxa els processos de treball definits prèviament.

4.5. ACTIVITATS

L'amplitud del projecte i dels objectius que persegueix aconseguir ens ha fet estructurar les activitats que inclou aquesta primera fase, de dos anys de durada, en accions principals i accions complementàries. Les accions complementàries per sí soles poden ser interessants, però sense el nexa d'unió de la seva acció principal de referència serien bolets, activitats aïllades, amb un menor aprofitament. Per la seva banda, les accions principals quedarien coixes sense el que els aporten les complementàries.

Per a cadascuna de les activitats s'ha elaborat una descripció sistemàtica, que comprèn els aspectes principals del seu contingut i les seves característiques específiques.

4.5.1. Activitats principals:

Hem considerat accions principals aquelles que emmarquen i enllacen millor els objectius, els continguts i els públics objectiu del projecte i que, com a tals, poden tenir una importància especial i un caràcter singular. Amb la realització satisfactòria d'aquestes activitats principals – tot i que repetim que algunes serien impossibles de realitzar sense l'organització de certes activitats complementàries- es garantiria l'assoliment dels objectius específics del projecte, el tractament integral dels continguts que aquest planteja i l'arribada als quatre segments prioritaris de públic que s'han tingut en compte.

Les activitats principals considerades són les següents:

a) Producció d'un documental audiovisual sobre la Garriga rural.

- Quan? El documental es realitzarà durant l'any 2013 i els primers mesos de 2014. Es presentarà la primavera del 2014.
- Recursos humans necessaris: Per la presentació, caldrà la coordinació d'una persona i la participació dels serveis tècnics del Teatre. Per la producció, caldrà el personal de l'empresa i una persona coordinadora de l'Ajuntament.

- Assignació concreta de tasques: Coordinació a càrrec del tècnic de patrimoni.
- b) Edició d'un llibre d'història actualitzat de la Garriga**
- Quan? El disseny i l'edició del llibre es realitzaran entre gener i abril de 2014. La presentació coincidirà amb la diada de Sant Jordi de 2014.
 - Recursos humans necessaris: Impremta, dissenyador/a, corrector/a, persona coordinadora per part de l'Ajuntament i serveis tècnics del Teatre per a la presentació.
 - Assignació concreta de tasques: Coordinació a càrrec del tècnic de patrimoni.
- c) Creació d'un itinerari seguint el recorregut del rec Monar**
- Quan? Presentació a principis de 2013.
 - Recursos humans necessaris: Una persona per a la preparació de continguts, Unitat Operativa de Serveis (UOS) de l'Ajuntament, un dissenyador/a, empresa de senyalització i impremta. Per a la presentació de l'itinerari, l'historiador medievalista Jaume Oliver.
 - Assignació concreta de tasques: Coordinació i redacció dels materials per part del tècnic de patrimoni.
- d) Creació de l'itinerari de la Garriga Secreta**
- Quan? Presentació per Festa Major de 2013.
 - Recursos humans necessaris: Una persona per a la preparació de continguts, Unitat Operativa de Serveis (UOS) de l'Ajuntament, col·lectiu La Garriga Secreta, un dissenyador/a, empresa de senyalització i impremta. Per a la presentació de l'itinerari, col·lectiu La Garriga Secreta.
 - Assignació concreta de tasques: Coordinació i redacció dels materials per part del tècnic de patrimoni.
- e) Creació d'un itinerari per l'entorn rural de can Violí, el Malhivern i el Pla de les Parets**
- Quan? Presentació per l'abril de 2014.
 - Recursos humans necessaris: Una persona per a la preparació de continguts, Unitat Operativa de Serveis (UOS) de l'Ajuntament, un dissenyador/a, empresa de senyalització i impremta. Per a la presentació de l'itinerari, l'historiador Jordi Llimargas.
 - Assignació concreta de tasques: Coordinació i redacció dels materials per part del tècnic de patrimoni.
- f) Visites guiades a entorns rurals històrics en actiu**
- Quan? Pla de Llerona, juny 2013; Regadiu de les Roques, setembre 2013 (JEP).
 - Assignació concreta de tasques: Coordinació per part de la tècnica de medi ambient.

g) La fabricació de l'oli en directe

- Quan? Gener/febrer 2014.
- Recursos humans necessaris: Una persona per a la coordinació, un/a guia especialitzat/da i els propietaris.
- Assignació concreta de tasques: Coordinació per part del tècnic de salut pública.

h) Verema popular

- Quan? Setembre 2013.
- Recursos humans necessaris: Una persona per a la coordinació, un/a guia especialitzat/da i els pagesos/es propietaris.
- Assignació concreta de tasques: Coordinació per part de la tècnica de medi ambient.

4.5.2. Activitats complementàries:

Les activitats complementàries són, en alguns casos, accions necessàries per poder, després o simultàniament, dur a terme algunes de les activitats principals. En d'altres casos, es tracta simplement d'activitats que aporten valor afegit al projecte, que l'acompanyen i el dinamitzen, però que no hi tenen un pes estructural. A vegades perquè van dirigides només a algun segment de públic concret; a vegades perquè se centren només en algun apartat concret dels continguts del projecte; a vegades perquè, tot i encaixar perfectament en els objectius, no els poden fer reeixir per sí soles; i sovint, perquè se sumen aquests tres aspectes.

Aquestes són les accions complementàries que "La Garriga rural: a l'ombra del Modernisme?" vol tirar endavant al llarg dels dos anys de la primera etapa del projecte:

i) Sessions d'entrevistes a persones grans de la Garriga

- Quan? Novembre 2012.
- Recursos humans necessaris: Personal de l'empresa i una persona coordinadora de l'Ajuntament.
- Assignació concreta de tasques: Coordinació a càrrec del tècnic de patrimoni. Contacte a càrrec del personal administratiu de l'àrea de cultura.

j) Recerca, inventari i digitalització de fotos i imatges antigues de la Garriga rural

- Quan? Aprofitant les sessions d'entrevistes, durant l'exposició "El món rural a les terres de parla catalana" i en diversos moments del quart trimestre de 2012 a les cases particulars.
- Recursos humans necessaris: Una persona coordinadora i executora de l'Ajuntament, i les entitats: Associació Els 3 Tombs, Associació fotogràfica de la Garriga, Associació La Garriga Secreta i Fundació Maurí.
- Assignació concreta de tasques: Coordinació i realització a càrrec del tècnic de patrimoni.

k) Exposició “El món rural a les terres de parla catalana”

- Quan? Desembre 2012.
- Recursos humans necessaris: Una persona coordinadora de l'Ajuntament i un/a vigilant de l'exposició.
- Assignació concreta de tasques: Coordinació a càrrec del tècnic de Patrimoni i vigilància a càrrec de personal de consergeria de l'Ajuntament.

l) Difusió del projecte als instituts per tal de generar treballs de recerca a l'entorn del tema

- Quan? Segon semestre 2012 a juny 2014 -dos cursos-.
- Recursos humans necessaris: Equips directius dels centres, una persona de l'àrea d'educació de l'Ajuntament de la Garriga i una persona coordinadora.
- Assignació concreta de tasques: Seguiment i contacte per part de la tècnica municipal d'Educació. Coordinació a càrrec del tècnic de Patrimoni.

m) Creació d'un grup de treball per a l'elaboració d'una síntesi històrica actualitzada de la Garriga

- Quan? 2013.
- Recursos humans necessaris: Una persona coordinadora per part de l'Ajuntament i quatre historiadors/es.
- Assignació concreta de tasques: Coordinació a càrrec del tècnic de Patrimoni.

n) Ampliació del web del CDH amb els vídeos de les entrevistes, els resultats de la recerca de fotos i les transcripcions de les entrevistes fetes anteriorment.

- Quan? Primer semestre 2013.
- Recursos humans necessaris: Una persona coordinadora de l'Ajuntament i un/a estudiant en pràctiques d'arxivística/documentació.
- Assignació concreta de tasques: Coordinació a càrrec del tècnic de patrimoni. Contacte amb les escoles a càrrec de la tècnica d'Educació.

o) Recull fotogràfic de les estacions de l'any als entorns rurals garriguencs

- Quan? Des de la tardor de 2012 fins l'estiu de 2013.
- Recursos humans necessaris: Una persona coordinadora de l'Ajuntament, i fotògrafs de l'Associació Els 3 Tombs, l'Associació fotogràfica de la Garriga i l'Associació La Garriga Secreta.
- Assignació concreta de tasques: Coordinació a càrrec del personal de l'àrea de cultura de l'Ajuntament.

p) Ampliació de l'espai web del Centre de Visitants amb un apartat específic per a la Garriga rural

- Quan? Primavera 2013.
- Recursos humans necessaris: Una persona coordinadora per part de l'Ajuntament de la Garriga i una empresa especialitzada.
- Assignació concreta de tasques: Coordinació a càrrec del tècnic de Patrimoni.

q) Exposició fotogràfica sobre l'entorn rural de la Garriga a l'actualitat

- Quan? Gener/febrer 2014.
- Recursos humans necessaris: Una persona coordinadora de l'Ajuntament, i fotògrafs de l'Associació Els 3 Tombs, l'Associació fotogràfica de la Garriga i l'Associació La Garriga Secreta.
- Assignació concreta de tasques: Coordinació a càrrec de la tècnica de cultura municipal; comissariat, muntatge i vigilància a càrrec de les entitats participants.

r) Activitats i fires de venda directa dels productes dels espais rurals garriguencs

- Quan? Diversos moments de l'any, especialment estiu i tardor.
- Recursos humans necessaris: Una persona coordinadora de l'Ajuntament de la Garriga, personal de la UOS.
- Assignació concreta de tasques: Coordinació a càrrec de la tècnica de comerç i promoció econòmica.

5.2. ESTRUCTURA ORGANITZATIVA I DE RECURSOS HUMANS

Tal com ja s'ha avançat en realitzar l'anàlisi interna de l'organització i també en parlar del model de gestió, el projecte "La Garriga rural: a l'ombra del Modernisme?" vol aprofitar els recents canvis organitzatius i d'organigrama de l'Ajuntament de la Garriga per optimitzar els recursos interns de la gran àrea de Serveis a les Persones –i, en part, de l'àrea de Territori- i aconseguir una estructura organitzativa eficient, que pugui servir i satisfer les necessitats del projecte.

Així mateix, en el projecte hi han de jugar un paper estratègic també, les persones col·laboradores que, a través de la seva implicació en certes entitats cíviques del poble, han de conformar la comissió assessora.

L'organització del projecte dins de l'Ajuntament

No es tracta, hem vist, de crear una estructura nova, un ens de gestió, ni de contractar personal per poder dur a terme el projecte. Determinades activitats comptaran, evidentment, amb el treball de professionals externs que s'aniran a cercar per la seva competència en certs àmbits. Però l'estructura de treball fixa del projecte no farà altra cosa que utilitzar el nou organigrama i la filosofia que l'ha inspirat en la legislatura actual, per tal d'intentar fomentar el treball transversal i la col·laboració de les àrees implicades.

En aquest sentit, un dels factors motivacionals principals que el projecte ha d'aconseguir explotar és precisament el repte de tirar endavant un projecte relativament complex i extens en el temps; i ha d'aconseguir explotar-lo com a factor motivacional de la pròpia estructura organitzativa, com a tal, però també dels i les treballadores implicades.

Evidentment, però, la motivació principal per tirar endavant el projecte de manera satisfactòria ha de venir dels continguts del mateix i de la capacitat que aquests tinguin de resultar atractius i rellevants per al personal que hi haurà de dedicar els seus esforços.

D'aquesta manera, es preveu iniciar el projecte amb una reunió conjunta de tot el personal tècnic i administratiu de l'Àrea de Serveis a les Persones i del personal que tindrà certa involucració en el projecte de l'Àrea de Territori, sota la supervisió dels coordinadors d'aquestes dues grans àrees. La reunió –que tindrà lloc després que el projecte hagi rebut el vistiplau de l'Equip de Govern municipal- serà conduïda pel tècnic de Patrimoni i tindrà l'objectiu d'explicar a grans trets tot el projecte, els objectius, estratègies i model de gestió previstos, i les principals activitats del mateix. Aquesta reunió ha de tenir la doble intenció d'aconseguir que tot el personal més o menys implicat tingui coneixement del projecte, i sobretot, que n'entengui el concepte global i hi trobi el sentit.

A partir d'aquí, començaran les reunions del què serà pròpiament l'equip de treball. Com ja hem comentat en capítols anteriors, l'Ajuntament de la Garriga compta amb personal tècnic i

administratiu qualificat que pot garantir el correcte desenvolupament de les activitats d'un projecte com aquest.

Aquest equip estarà coordinat pel tècnic de patrimoni municipal, que alhora s'encarregarà de bona part de les tasques de coordinació i executives del projecte, i tindrà la participació de totes aquelles altres persones que, d'una manera o altra, tenen tasques assignades en alguna o algunes de les activitats. Concretament, doncs, l'equip de treball de "La Garriga rural: a l'ombra del Modernisme?" serà:

- Coordinador general: Enric Costa, tècnic de patrimoni. Controla l'orientació general, els criteris conceptuals del projecte i la representació del mateix davant d'agents externs, en realitza la coordinació general, la coordinació, execució i producció de les activitats que li són assignades, i és el responsable de les avaluacions periòdiques i del control financer.
- Responsables de comunicació: Berta Florés i Sara Riera (Organisme Autònom de Mitjans de Comunicació). Aquest organisme serà el responsable de la preparació i l'execució de les diverses tasques del pla de comunicació del projecte i les seves activitats. En aquest sentit, seran les encarregades d'aprofitar els canals de comunicació a la seva disposició per treure'n el màxim profit i donar unitat al conjunt de les accions del projecte.
- Responsables d'activitats: Marta Romo (tècnica de medi Ambient), Óscar Cabezón (tècnic de Salut), Núria Blancher (tècnica de Promoció Econòmica), Sílvia Feixas (tècnica de Cultura), Sònia Comas (tècnica d'Educació), Anna Soley (tècnica de Participació). Són les persones encarregades de la producció i execució –i en alguns casos de la coordinació- de les activitats que els han estat assignades, segons les seves competències actuals. En funció dels cronogrames i del seu paper en cada moment, serà necessària o no la seva participació a les reunions de seguiment.
- Responsable de l'administració: Ariadna Ballester, administrativa de l'Àrea de Cultura. S'encarregarà de les tasques administratives del projecte, generades per les activitats que es vagin desenvolupant.

La supervisió del projecte la duran a terme la coordinadora de l'Àrea de serveis a les Persones, Maria Francisco, i el regidor de l'Àrea de Cultura, Patrimoni i Identitat, Albert Benzekry.

A banda de les reunions no programades que sorgeixin de les tasques de coordinació i producció de les activitats, l'equip de treball es reunirà amb una periodicitat trimestral, per tal d'avaluar el desenvolupament del projecte fins al moment, valorar-ne les possibles millores i, sobretot, planificar-ne les següents fases.

Malgrat els càrrecs que hem estructurat en aquest capítol per a l'equip de treball, que deriven bàsicament de la decisiva implicació de l'àrea de Patrimoni en la gènesi del projecte i en la seva execució, es preveu fomentar en la mesura del possible el treball en equip i la no

estratificació i jerarquització del projecte, de manera que la participació igualitària i horitzontal sigui el criteri bàsic que guïï el treball de l'equip de persones. En cas de problemes de funcionament o de qüestions d'organització que el mateix equip no tingui capacitat de solucionar, serà la coordinadora de l'Àrea de Serveis a les Persones qui, en exercici de la seva superior responsabilitat, podrà proposar el seu criteri.

En tot cas, es tracta d'una estructura que vol fomentar el treball motivat i amb bona predisposició de les persones implicades, amb la voluntat d'assolir el compliment dels objectius del projecte a través de la correcta realització de les tasques previstes a cadascuna de les activitats. És en aquest sentit que l'avaluació de cadascuna de les activitats ha de tenir especialment en compte –sobretot prenent en consideració que estem intentant tirar endavant un projecte de manera certament novedosa en el sí de l'Ajuntament de la Garriga- el treball dels i les treballadores municipals implicats, la seva dedicació, el funcionament de l'organització –tant l'Ajuntament en sí com les estructures creades per al projecte-, el lligam, complementarietat i capacitat de combinar aquestes tasques amb les pròpies del lloc de treball, etc. Aquestes qüestions i la seva posada en comú a les reunions de treball i a l'avaluació final del projecte s'han de convertir en els principals indicadors a tenir en compte per avaluar també el funcionament de l'equip de treball en conjunt i, és clar, el rendiment i el treball personal de cadascuna de les persones participants, de cara a millorar el funcionament en futures propostes.

La comissió assessora

Una de les tasques del coordinador general del projecte serà la coordinació de la comissió assessora del mateix, que es formarà a l'inici del procés, el mes de setembre de 2012, amb persones voluntàries provinents de les quatre entitats ciutadanes, ja descrites en anteriors capítols, que es vol implicar en el projecte: l'Associació els Tres Tombs, l'Associació Fotogràfica de la Garriga, l'Associació La Garriga Secreta i la Fundació Maurí.

El projecte preveu una triple funció estratègica per a aquesta comissió:

- L'assessorament i col·laboració en la preparació del projecte i, sobretot, en aquelles activitats del seu inici relacionades amb la recerca de persones, materials i informacions.
- La implicació directa en la preparació i organització d'algunes de les activitats del projecte, recolzant i ajudant si és necessari el treball dels i les treballadores municipals responsables de les mateixes.
- Com a entitats líders i/o generadores d'opinió i amb una important força dins del conjunt del teixit associatiu garriguenc i, en general, dins la societat local, la implicació directa d'aquestes en el projecte pretén garantir una millor i més fàcil percepció i valoració d'aquest per part dels veïns i veïnes del poble. Aquest fet ajudaria tant a la

generació de sinèrgies i al millor funcionament de les activitats del projecte, com també a la facilitació de les tasques de comunicació previstes.

La comissió assessora es formaria i es reuniria a l'inici del projecte i seria ella mateixa la que decidiria el seu funcionament i la periodicitat de les seves reunions. Tanmateix, es proposa la celebració de dues reunions anuals ordinàries, amb el benentès que la mateixa dinàmica de desenvolupament del projecte i les qüestions que anessin sorgint, podrien determinar la necessitat de més trobades.

5.3. GESTIÓ ECONÒMICA

El projecte "La Garriga rural: a l'ombra del Modernisme?" és un projecte a desenvolupar al llarg de dos anys, que a la seva vegada inclouen tres exercicis pressupostaris diferents: 2012, 2013 i 2014.

Pressupost

Les despeses i ingressos previstos per a aquests tres anys de desenvolupament del projecte són els de les taules de sota, amb tots els impostos inclosos. A nivell de l'equip de treball, format exclusivament per personal del mateix Ajuntament de la Garriga i a nivell d'infraestructures –quan aquestes són del mateix ajuntament o es preveuen aconseguir sense cost econòmic directe-, no s'han calculat els valors econòmics corresponents.

La totalitat de les despeses hauran de ser consignades a les aplicacions pressupostàries del projecte que corresponguin, vinculades al pressupost de l'àrea de Patrimoni de l'any que correspongui, excepte en aquells casos en què s'especifiqui el contrari. De la mateixa manera, els ingressos externs previstos hauran d'estar desglossats al pressupost d'ingressos de l'àrea de Patrimoni, segons la previsió anual.

2012			
Ingressos		Despeses	
Ajuntament de la Garriga	1.600 €	Sessions entrevistes	1.000 €
		Expo "El món rural"	600 €
TOTAL	1.600 €	TOTAL	1.600 €

2013			
Ingressos		Despeses	
Ajuntament de la Garriga	12.054 €	Grup treball de recerca	6.000 €
Centre Història Contemporània Cat.	2.000 €	Pràctiques web CDH	600 €
Institut Ramon Muntaner	1.000 €	Disseny fulletó itinerari Rec monar	300 €
Diputació Barcelona (fulletons)	600 €	1.000 fulletons Rec m. (press. OAMC)	300 €
Diputació Barcelona (cartell)	500 €	Guia presentació it. Rec monar	150 €
Generalitat de Catalunya (doc.)	4.248 €	Classificació continguts documental	2.124 €
		Edició material i guió documental	4.248 €
		Locució i música original documental	826 €
		Autoria DVD documental	118 €
		Pancarta fires venda (press. OAMC)	400 €

		Web Centre de visitants	1.500 €
		Disseny fulletó itinerari LG Secreta	300 €
		1.000 fulletons LG S. (press. OAMC)	300 €
		Guia presentació it. LG Secreta	150 €
		Cartell inici ruta LG Secreta i Rec Monar	500 €
		Esmorzar verema popular	500 €
		Guia verema popular	150 €
		Marcos expo fotogràfica (press. Cultura)	636 €
		Còpies expo fotogràfica	300 €
		Imprevistos	1.000 €
TOTAL	20.402 €	TOTAL	20.402 €

2014			
Ingressos		Despeses	
Ajuntament de la Garriga	5.300 €	1.000 unitats DVD documental	1.475 €
Generalitat de Catalunya (llibre)	4.000 €	Disseny estoig documental	188,80 €
Diputació Barcelona (fulletons)	300 €	Esmorzar popular fabricació oli	500 €
Diputació Barcelona (cartell)	500 €	Guia fabricació oli	150 €
Patrocini documental (Honda)	1.663,80 €	Edició 500 unitats llibre	7.500 €
Venda llibre (23 €)	2.300 €	Disseny editorial	800 €
Venda documental (5 €)	2.000 €	Maquetació llibre	2.100 €
		Retoc fotogràfic llibre	500 €
		Correcció llibre	600 €
		Disseny fulletó itinerari Malhivern	300 €
		1.000 fulletons Malh. (press. OAMC)	300 €
		Guia presentació it. Malhivern	150 €
		Cartell inici ruta Malhivern	500 €
		Imprevistos	1.000 €
TOTAL	16.063,80 €	TOTAL	16.063,80 €

Mitjançant el projecte cal, doncs, intentar aconseguir la major part de recursos econòmics externs, procedents majoritàriament de la Generalitat de Catalunya o la Diputació de Barcelona, a través de línies de subvenció establertes anualment o a través d'acords i convenis puntuals que ofereixen alguns dels seus departaments. Així mateix, caldrà vetllar per d'altres línies de subvenció que institucions com l'Institut Ramon Muntaner ofereixen per a línies de recerca sobre la història i el patrimoni locals. I finalment, des de l'Organisme Autònom de Mitjans de Comunicació es podrà treballar un pla de patrocini per tal d'aconseguir l'ajuda econòmica de l'empresa Honda Greens per a l'edició del documental, amb seu a la Garriga i dedicada específicament a la maquinària agrícola.

5.4. AVALUACIÓ

Els programes d'avaluació i d'anàlisi dels processos, dels plantejaments i dels resultats dels projectes, són la principal eina que tenim a la nostra disposició per valorar la idoneïtat o no del treball fet, la seva efectivitat, el seu desenvolupament... Són, doncs, necessaris per poder, ja sigui durant el transcurs del projecte o ja sigui de cara a futures propostes i properes edicions del mateix projecte, corregir, millorar, redefinir, canviar, etc. tots aquells aspectes que ho

necessitin. Alhora, els programes d'avaluació també són fonamentals per justificar la continuïtat dels projectes i el treball realitzat.

En el cas de "La Garriga rural: a l'ombra del Modernisme?", a banda de l'anàlisi i l'avaluació dels resultats i continguts del projecte, serà de vital importància també una avaluació interna, del funcionament de l'estructura de gestió i de treball del projecte, pel que té d'innovador, com hem vist, en el sí de l'Ajuntament de la Garriga.

En aquest sentit, la recollida de dades per a l'avaluació la realitzarà el mateix equip de treball al llarg de les activitats i en funció del calendari que es determini per a aquesta. Els o les responsables de cadascuna de les activitats, una vegada acabades, en faran també una primera avaluació que després, al final del projecte, es posarà en comú i servirà per realitzar l'avaluació final de tot el conjunt.

6. BIBLIOGRAFIA

- Benzekry, A. i Boix, A.** (2010). *La Garriga, targetes postals antigues*. Editorial Llibres a mida, Barcelona.
- Boltà i Vilaró, Núria** (2008, 2a ed.). *Masies de la Garriga*. Quaderns del Patrimoni Garriguenc núm. 1, Ajuntament de la Garriga, La Garriga.
- Colombo, Alba; Roselló Cerezuela, David (eds.)** (2008). *Gestión cultural. Estudios de caso*. Col. Patrimonio, Editorial Ariel SA, Barcelona.
- Cuspinera, Lluís; Muñiz, Pere; Garcia, Francesc** (2006). *Manuel J. Raspall, arquitecte municipal. La Garriga 1906-1937*. Quaderns del Patrimoni Garriguenc núm. 2, Ajuntament de la Garriga, La Garriga.
- DDAA** (2009). *La Garriga secreta. Allò en què potser no t'havies fixat mai*. Edicions del Garbell, La Garriga.
- DDAA** (2010). *La Garriga secreta 2. Potser ja no te'n recordaves*. Edicions del Garbell, La Garriga.
- DDAA (Análisis y desarrollo social Consultores)**. *Guía de formulación de proyectos sociales con marco lógico*. Plan estratégico del tercer sector de acción social, Madrid.
- DDAA** (2010). *Pla territorial metropolitana de Barcelona. Memòria general III. Propostes*. Secretaria per a la planificació territorial de la generalitat de Catalunya i Institut d'Estudis Territorials. Disponible a:
<http://www20.gencat.cat/docs/ptop/Home/Departament/Plans/Plans%20territorials/Territorials%20parcials/en%20tramitacio/ptp%20metropolitana%20de%20Barcelona/Documentacio%20i%20plans/Anals/Memoria%207%20Propostes%201%20Espais%20oberts.pdf>
- DDAA** (2004). *Bases per a la protecció del Parc Agrícola del Vallès*. Disponible a:
<http://www.adenc.cat/sites/default/files/files/documents/BASESPAV.PDF>
- DDAA** (2008). *Auditoria Ambiental Municipal de la Garriga. Document III: Pla d'Acció i Pla de Seguiment*. Aprèn Serveis Ambientals, Ajuntament de la Garriga i Diputació de Barcelona. Disponible a: http://www.lagarriga.cat/mediambient/files/Pla_Accio.pdf
- DDAA**. *Codi de gestió sostenible. Metodologia d'implantació i avaluació*. Fundació privada Garrotxa Líder, Projecte Gestió Sostenible Rural, 2010. Disponible a:
<http://ca.gsrural.org/upload/apartat/cgsdefinitiu-2.pdf>
- DDAA**. *Documents i treballs diversos de l'Àrea de Patrimoni de l'Ajuntament de la Garriga*.
- De Armas Estévez, A.** (2011). *Els visitants, destinataris de la interpretació*. PID_00159612: UOC.
- Gabriel, Anna; Granados, Verònica** (2008). *La història de la dona a la Garriga i els seus mons*. Quaderns del Patrimoni Garriguenc núm. 4, Ajuntament de la Garriga, La Garriga.
- Garcia-Pey, Enric** (2006). *La Garriga: noms de casa i de lloc*. Ajuntament de la Garriga, la Garriga.
- Guerra Rosado, Francisco J.; Morales Miranda, Jorge** (2011). *Introducción a los equipamientos y medios interpretativos*. PID_00159578, UOC.
- Guerra Rosado, Francisco J.; Morales Miranda, Jorge** (2011). *Itinerarios interpretativos y medios de apoyo*. PID_00159580, UOC.

- Guerra, Francisco J.; Sureda, Jaume i Castells, Margalida** (2008). *Interpretación del patrimonio. Diseño de programas de ámbito municipal*. Editorial UOC, Barcelona
- Ham, Sam H.** (1986). "Social program evaluation and interpretation: a literature review", a **G. Machlis (ed.)** *Interpretive views*. National Park and Conservation Association, Washington DC, EUA. Traducció al castellà.
- Larsen, David L.** "Ser relevante al público o convertirse en una reliquia. Ir al encuentro del público en su propio terreno", a *Boletín de Interpretación*, núm. 16.
- Maragliano, María Graciela.** "Interpretación del patrimonio: una experiencia de conocimiento que revela significados", a *Boletín de Interpretación*, núm. 22.
- Martín, Marcelo.** *Patrimonio y sociedad. Interpretación y otras cuestiones en la planificación turística de las ciudades monumentales*. Disponible a <http://www.interpretaciondelpatrimonio.com/docs/docs/PatrimoniyoSociedadVI.pdf>
- Maurí i Serra, Josep** (1949-1954). *Història de la Garriga, volums I, II i III*. Ajuntament de la Garriga, Barcelona.
- Miguel Martín, Pedro** (2011). *Els centres de visitants. Anàlisi de les funcions de recepció i informació*. PID_00159614, UOC.
- Morales Miranda, Jorge i Guerra Rosado, Francisco** (1996). *Uso público y recepción en espacios naturales protegidos. La atención a los visitantes reales y potenciales*. Disponible a <http://www.interpretaciondelpatrimonio.com/docs/docs/Usopublico.pdf>
- Morales Miranda, Jorge.** *La planificación interpretativa asegura la excelencia en interpretación*. Algeciras. Consultable a <http://www.interpretaciondelpatrimonio.com/docs/pdf/Planificacioninterpretativa.pdf>
- Morales Miranda, J.** (2011). *El procés de comunicació en interpretació*. PID_00159613. UOC.
- Morales Miranda, J.** (2011). *La interpretació com a instrument de gestió*. PID_00159591. UOC.
- Morales Miranda, J.** (2011). *L'avaluació de la interpretació*. PID_00159593. UOC.
- Oliver, Jaume; Chávez, A.** (2007). *A l'ombra del Modernisme? Passat, present i futur de l'arquitectura popular a la Garriga*. Quaderns del Patrimoni Garriguenc núm. 3, Ajuntament de la Garriga, La Garriga.
- Oliver, Jaume; Muñiz, Pere** (2005). *L'evolució del poblament de la Garriga*. Treballs previs del Pla Especial de Protecció del Patrimoni de la Garriga, Ajuntament de la Garriga. Inèdit.
- Roselló Cerezuela, David (eds.)** (2004). *Diseño y evaluación de proyectos culturales*. Col. Patrimonio, Editorial Ariel SA, Barcelona. 6a edició (2011).
- TRAGSA** (1995). *Plan de interpretación para la reserva natural de las marismas de Santoña y Noja (Cantabria)*. Instituto Nacional para la Conservación de la Naturaleza (ICONA).
- Vander Stoep, Gail** (2003). "La interpretación es un instrumento para la gestión", a *Boletín de Interpretación*, núm. 8. Pp. 2-4.

7. ESPAIS WEB CONSULTATS

-Versió definitiva del Pla territorial metropolitana de Barcelona:

<http://www.ietcat.org/index.php/ca/plans-territorials-parcials/pla-territorial-metropolitana-de-barcelona-ptmb/versio-definitiva>

-Parc Agrícola del Vallès: <http://adenc.cat/campanya/parc-agricola-del-valles-pav>

-Agenda 21 de la Garriga: <http://www.lagarriga.cat/mediambient/node/31/>

-Centre de visitants de la Garriga: <http://www.visitlagarriga.cat/>

-Centre de Documentació Històrica de la Garriga: <http://www.lagarriga.cat/cdh/>

-Centre d'Interpretació del Patrimoni de la Garriga:

<http://www.ametlla.cat/cita/index.php?menu=147>

-Parc Etnològic de Tagamanent: <http://www.lacalma.net/home/index.php>

-Museu de la Vida Rural de l'Espluga de Francolí: <http://www.museuvidarural.cat/cainicio>